

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Ukrajina, Užhorod

Jméno, příjmení: Mgr. Petra Zlámaná

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):

Užhorodská národní univerzita, Filologická fakulta, katedra slovenského jazyka

Lektor působí již druhým rokem na Filologické fakultě Užhorodské státní univerzity, na katedře slovenského jazyka. Český jazyk je zde vyučován pátým rokem, jazyk slovenský již 25 let. Na začátku akademického roku 2019/20 je naplánována při této příležitosti menší zahraniční konference. Finančně bude tato akce podpořena Zastupitelským úřadem ČR ve Lvově.

Katedra v letošním roce získala od českých a slovenských sponzorů finanční prostředky k nákupu nábytku a dalšího vybavení katedry, díky čemuž došlo k výraznému zlepšení pracovních podmínek. Zakoupeny byly například přenosné radiátory do všech učeben užívaných katedrou, stoly, skříně. Kraj Vysočina přispěl více než milionovou částkou k výměně oken na celé fakultě. Kraj Pardubice zaplatil univerzitě počítačovou třídu. Bohužel členové katedry do ní nemají v tuto chvíli přístup. Celkově je stav budovy, v níž se univerzita nachází, nepříliš dobrý. Budova byla postavena v padesátých letech 20. století, od té doby nebyla rekonstruována.

Katedra slovenského jazyka, pod níž spadá i české oddělení, realizuje bakalářské i magisterské studium českého jazyka a literatury. Bakalářské studium trvá 4 roky, magisterské 1,5 roku a je studiem prezenčním nebo dálkovým, bakalářské studium je pouze prezenční. Český jazyk nelze v tuto chvíli studovat v kombinaci s jiným jazykem či oborem. Avšak do budoucna se uvažuje o otevření dvouoborů: český jazyk a literatura – anglický jazyk a literatura, český jazyk a literatura - německý jazyk a literatura. Snahou členů všech zainteresovaných kateder bylo, aby se dané studijní dvouobory otevřely již v následujícím akademickém roce, avšak překážkou je velká byrokratická zátěž ze strany Ministerstva školství Ukrajiny. Z tohoto důvodu se otevření nových oborů přesunulo na akademický rok 2020/21. Povinností lektora v takovém případě bude vypracovat podklady pro akreditaci nových oborů, tedy studijní plány pro všechny jím vyučované předměty v rámci nového dvouoborového studia.

V akademickém roce 2018/19 v 1. ročníku studovali český jazyk a literaturu 3 studenti, ve 2. ročníku 4 studenti, ve 3. ročníku 6 studentů, v 5. ročníku 2 studentky v prezenčním programu, 2 studentky v dálkovém programu. Kromě lektora zde dále češtinu vyučují doc. Natálie Petrica – česká literatura, doc. Julie Jusyp-Jakimovič – český jazyk.

Lektor je povinen při plném úvazku v akademickém roce odpracovat 598 hodin přímé pedagogické činnosti za oba semestry. Od září 2019 bude lektor nově vyučovat český jazyk také na fakultě historie. Akademický rok začíná 1. září a končí poslední týden v červnu, resp. první týden v červenci. Pracovním dnem bývá několikrát za semestr také sobota. Lektor by měl alespoň pasivně ovládat ukrajinský jazyk. Jazykovým zákonem z roku 2019 bylo zakázáno užívat jiný než ukrajinský jazyk (ruský, maďarský atd.) jako úřední a vyučovací. Ruský jazyk tedy již není akceptován. Veškeré dokumenty (při vyřizování pracovního víza a povolení k dlouhodobému pobytu, pracovní smlouva atd.) jsou lektorovi předkládány pouze v jazyce ukrajinském.

V zimním semestru lektor vyučoval tyto předměty:

- 1) Úvodní jazykový seminář – 1. ročník, lektor vedl semináře, používaná učebnice *Český jazyk* (Danilenko); během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku;
- 2) Fonetika a fonologie – 2. ročník, přednášky, *Zvuková stránka češtiny* (Kuldanová); během semestru studenti absolvují jeden modulový test, zápočet a zkoušku;
- 3) Slovo tvorba – 2. ročník, přednášky, *Současný český jazyk* (Mališ, Suk, Machová); během semestru studenti absolvují jeden modulový test, zápočet a zkoušku;
- 4) Morfologie – 1. ročník, přednášky a semináře, *Příruční mluvnice češtiny*; během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku;
- 5) Pravopis – 3. ročník, semináře, *Český pravopis Expres* (Gazdíková); během semestru studenti absolvují jeden modulový test a zápočet;
- 6) Syntax – 4. ročník, přednášky, *Skladba spisovné češtiny* (Grepl, Karlík); během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku;
- 7) Rétorika – 4. ročník, přednášky a semináře, *Rétorika a komunikační kompetence* (Krobotová); během semestru studenti absolvují modulový test a zápočet;
- 8) Stylistika – 4. ročník, přednášky a semináře, *Stylistika českého jazyka* (Mitter); během semestru studenti absolvují jeden modulový test a zápočet;
- 9) Dialektologie – 2. ročník, semináře, *České nářeční texty* (Lamprecht, mapa českých nářečí); během semestru studenti skládají modulový test a zkoušku.

10) Český jazyk jako II. slovanský – pro studenty 3. ročníku oboru slovenský jazyk a literatura, *Communicative Czech Elementary* (Pintarová – Rešková); během semestru studenti skládají modulový test a zápočet.

V letním semestru lektor vyučoval tyto předměty:

- 1) Úvodní jazykový seminář – 1. ročník, semináře, učebnice *Český jazyk* (Danilenko); během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku;
- 2) Lexikologie - 2. ročník, přednášky, *Příruční mluvnice češtiny*; během semestru studenti absolvují dva modulové testy, zápočet a zkoušku;
- 3) Ortoepie – 3. ročník, semináře a přednášky, *Základy české ortoepie* (Zeman); během semestru studenti absolvují modulový test a zápočet;
- 4) Morfologie – 3. ročník, semináře a přednášky, *Příruční mluvnice češtiny*; během semestru studenti absolvují jeden modulový test, zápočet a zkoušku;
- 5) Český jazyk jako II. slovanský – pro studenty 3. ročníku oboru slovenský jazyk a literatura, *Communicative Czech Elementary* (Pintarová – Rešková); během semestru studenti skládají modulový test a zkoušku.

Další povinnosti lektora v zimním i letním semestru jsou vedení ročníkových prací, vypracování studijních plánů všech disciplín, které lektor v daném semestru vyučuje - tyto plány se musí každý semestr znovu přepracovat podle aktuálního počtu studentů / hodinové dotace předmětu. Studenti v rámci jednotlivých disciplín absolvují 1 nebo 2 modulové testy, dále zápočet nebo zkoušku. Jejich vypracování je také povinností lektora, podobně jako konzultace každý týden a účast na zasedání katedry 1x - 2x za měsíc.

V zimním semestru lektor absolvoval několik dalších akcí: setkání s delegací kraje Vysočina, setkání s delegací kraje Pardubice, setkání z delegací Senátu ČR. Lektor spoluorganizuje tato setkání za katedru, doprovází delegace, vytváří propagační materiály katedry. Lektor organizuje i další tematická setkání, např. večer věnovaný českým Vánocům a novoročním tradicím, účast na Českých dnech v Užhorodu, pořádaných Českým domem regionů. Studenti všech ročníků na výše zmíněných akcích pomáhají s organizací, překlady a propagací českých výrobků a České republiky.

V letním semestru byl lektor také členem komise při obhajobě ročníkových prací, členem komise při státních závěrečných zkouškách z českého jazyka a literatury a členem komise při obhajobě bakalářských prací a členem odvolací komise. Lektor musí podle smlouvy vystupovat na konferencích, v tomto roce se jednalo o konferenci univerzitní.

Kromě výše uvedených aktivit se lektor spolu s ostatními vyučujícími a vybranými studenty účastnil:

a) návštěvy zámku Mukačevo, na jehož obnově se podílí i Kraj Vysočina;

b) návštěvy Koločavy a měst Iršava a Hust, v nichž vyučující musí v rámci pracovních povinností provést agitaci mezi studenty středních škol; dopravu na obě akce zajistil Český dům regionů, kraj Ústí nad Labem;

c) dne otevřených dveří univerzity – propagace oboru český jazyk a literatura.

Během letních prázdnin je povinností lektora zajistit vlastní iniciativou studentům bezplatnou jazykovou praxi v České republice. Studenti 1. a 2. ročníku v tomto roce absolvují tanečně-pohybový kemp mládeže v Pelhřimově, lektor se akce účastní také. Cílem je, aby se studenti seznámili s českým prostředím a slyšeli „živou“ češtinu. Studenti 3., 4. a 5. ročníku absolvují *Letní žurnalistickou školu* v Havlíčkově Brodě. Obě akce probíhají v srpnu. Povinností lektora je vše zajistit organizačně a realizovat příjezd/odjezd studentů do/z České republiky. Problémem je, že řada studentů 1. ročníku je neploletých (nejmladší studentce je 16 let), lektor tedy nese plnou zodpovědnost za tyto studenty.

Lektor má na starosti komunikaci se všemi partnerskými organizacemi v České republice. V tomto semestru nově také s univerzitou Palackého v Olomouci, kam poprvé odjíždějí na krátkodobou stáž dvě studentky českého oddělení. Povinností lektora je zajistit studentům potřebné dokumenty a pomoci jim s vyřízením víz.

Lektor je ubytován na koleji pro univerzitní pracovníky. Kolej ani zdaleka neposkytuje podmínky, na které jsme zvyklí z českého prostředí. Avšak buňka, kde je lektor ubytován, byla na začátku akademického roku 2018/19 zrekonstruována (vymalována, nová okna, nový nábytek). Buňka představuje dva malé pokoje a společnou kuchyň a sociální zařízení, je v ní ubytován český a slovenský lektor. K dispozici je pračka, sporák s troubou, mikrovlnka.

Lektor velice oceňuje pomoc a podporu českého konzulátu ve Lvově, který finančně pomáhá s realizací akcí pořádaných katedrou. Díky intervenci konzulátu se také podařilo uzavřít smlouvu s Univerzitou Palackého Olomouc, která katedře zajišťuje od akademického roku 2019/20 každý rok dvě tříměsíční stáže pro studenty – bohemisty. Za podporu také děkujeme Kraji Vysočina a Kraji Pardubice.

Praha 31. července 2019

Mgr. Petra Zlámaná